

Tobak til tiden

Fra Adam Wagner "Tobak til tiden. Mac. Baren – en virksomhed i Svendborg" (2014) side 34-36.

Fabrikken blev grundlagt i Svendborg i 1826 som Bønnelyckes Tobaksfabrik. I 1887 blev den overtaget af Harald Halberg, og Halberg-familien ejer og driver stadig fabrikken – i dag under navnet Mac Baren Tobacco Company.

De ansatte

Virksomhedens vækst ses også i de ansattes mængde. I 1888 er antallet af arbejdere opgivet til 38, og dette tal indbefatter sandsynligvis ikke børnearbejderne .....

Om forholdet mellem Halberg og de ansatte vides ikke meget. Men alle 74 arbejdere underskrev i 1912 en adresse til Halberg, hvori stod: »De har i de forløbne Aar vist Dem som en retsindig Arbejdsgiver, hvorfor vi beder Dem modtage vor Tak med Ønsket om, at Deres Virksomhed maa fortsættes endnu mange Aar.« Desuden kan man konstatere, at tre af Halbergs cigarmagere ved samme lejlighed kunne fejre 25-års jubilæum, hvilket nok kan tages som udtryk for, at de har været vellidte, men muligvis også for, at de har været tilfredse.

Angående de mange børnearbejdere, må det bemærkes, at det var helt almindeligt på den tid, især i tobaksindustrien. Niels Gustav Bardenfleth skriver: »Næppe nogen anden industrigren har beskæftiget så mange børn som tobaksindustrien, hvor produktionen var særlig velegnet til at udnytte børnenes arbejdskraft: Produktionsprocessen var simpel, der var ingen farlige maskiner, og arbejdet var ikke fysisk hårdt.« Da Halberg overtog virksomheden i 1887, måtte børn over ti år arbejde på fabrik. Denne aldersgrænse blev i 1901 hævet til tolv år, og i 1913 til 14 år. Kvinderne, der i stigende omfang fik ansættelse i tobaksindustrien, udførte især ufaglært arbejde fx som strippere – stripping vil i tobaksfaget sige at fjerne tobaksbladets midterribbe, stilken, hvilket især er vigtigt i skrå- og cigarfremstilling.